

LIDÉ

Jubilanti společnosti

Česká geografická společnost má tu čest poblahopřát všem svým členům, kteří v posledním čtvrtletí roku 2018 a prvním čtvrtletí roku 2019 oslavili významné životní jubileum.

80 let: RNDr. Stanislav Mikula – RNDr. Dagmar Sekaninová, CSc. – doc. RNDr. Jaroslav Vašátko, CSc.

75 let: doc. RNDr. Ivan Bičík, CSc. – RNDr. Ivan Kupčík

65 let: Karel Kliment – prof. RNDr. Tadeusz Siwek, CSc. – prof. RNDr. René Wokoun, CSc.

60 let: doc. PaedDr. Jaroslav Dokoupil, Ph.D. – prof. RNDr. Dušan Drbohlav, CSc. – RNDr. Eva Heřmanová, Ph.D.

55 let: Ing. Mgr. Karel Janský, MBA – doc. RNDr. Petr Kubíček, CSc.

50 let: doc. RNDr. Jiří Ježek, Ph.D. – prof. RNDr. Jakub Langhammer, Ph.D.

Blahopřejeme všem oslavencům a zároveň děkujeme všem členům společnosti, kteří se dožívají významného jubilea, za jejich práci pro českou geografii.

Miloš Červený opustil řady regionálních badatelů

V roce 2018 opustil řady českých geografů i jeden z nejvýznamnějších představitelů někdejšího Terplanu Ing. Miloš Červený, CSc.

Ing. Miloš Červený, CSc. vystudoval regionální plánování a ekonomiku v tehdejší Sovětském svazu a po návratu do Československa začal pracovat jako mladý vědec ve Státní plánovací komisi (SPK) a zabýval se problematikou regionálního rozvoje. V SPK působil do roku 1964 a poté přešel do Státního ústavu pro územní plánování – do Terplanu, kde se setkal s celou řadou významných geografů a ihned

se zapojil do problematiky regionálního rozvoje a regionálního plánování. Zajímavé je, že se Ing. Miloš Červený, CSc. nikdy nepodílel na zpracování konkrétních územních plánů, ale vždy se pohyboval v problematice strategického, regionálního plánování, v tehdejší dikci oblastního plánování. Podílel se na zpracování a později v 80. letech i vedl celou řadu projektů, které studovaly podmínky rozvoje krajů nebo dalších regionů, a i po roce 1990 pokračoval ve svém zaměření v jedné z nástupnických organizací Terplanu v ÚRS Praha, kde až do konce první dekády 21. století spolupracoval na tvorbě programů rozvoje krajů nebo na dalších koncepčních a strategických dokumentech. Společně s dalšími kolegy se také částečně věnoval i problematice bydlení (spolu s doc. A. Andrlém) a dalším odborným tématům v oblasti regionálního rozvoje.

Spolupracovníci a členové jeho týmu vždy obdivovali naprostou preciznost a důkladnost, s jakou se každému tématu, každému dílčímu problému věnoval. Mnohdy dokonce někteří kolegové i trochu zneužívali této jeho vlastnosti, protože pokud neodvedli svoji práci včas a dostatečně precizně, mohli se spolehnout na to, že Ing. Červený, CSc. jejich práci dokončí a dopracuje.

Na přelomu 70. a 80. let 20. století se Ing. Červený, CSc. stal jedním z expertů OSN v úseku regionálního rozvoje a územního plánování a podílel se na tvorbě prvního komplexního územního plánu pro město Karáčí (nyní 15 mil. obyvatel, přístavní město, Pákistán). V polovině 80. let pracoval jako expert pro Nigérii, kde v Lagosu spolupracoval při formování koncepce regionálního rozvoje. Obě významné a dlouhodobé zahraniční zkušenosti mu poskytly velké množství nových podnětů a zkušeností a práce v mezinárodním týmu i celou řadu nových podnětů pro práci. Tyto svoje mezinárodní zkušenosti uplatňoval i na zasedání komise OSN pro bydlení Habitat, kde se spolu s dalšími kolegy účastnil zasedání této stálé komise pro střední a východní Evropu.

Ing. Miloš Červený, CSc. nikdy neopustil svoje levicové ideové ukotvení a byl vždy připraven věcnými argumenty hájit svůj světový názor. V diskuzi uplatňoval velký mezinárodní přehled a bylo velmi obtížné najít argumenty, aby na to či ono téma změnil svůj pohled.

Radim Perlín

Za doktorem Zdeňkem Hoffmanem

V úterý 15. ledna 2019 zemřel ve věku 89 let čestný člen České geografické společnosti RNDr. Zdeněk Hoffman, CSc.

Rozhodující část jeho aktivního profesionálního života byla spojena s Geografickým ústavem ČSAV a s Československou akademií věd vůbec. V Geografickém ústavu pracoval prakticky od jeho založení v roce 1962. Po přesunu ústavu z Prahy

do Brna vedl až do roku 1979 jeho pražskou pobočku. V tomtéž roce se dr. Hoffman přestěhoval do Brna a v Ústavu dále pracoval na pozici vedoucího vědeckého pracovníka. V letech 1987 až 1991 byl zástupcem ředitele Geografického ústavu ČSAV. V roce 1992, několik měsíců před zrušením ústavu, pak odešel na zasloužený odpočinek.

Zdeněk Hoffman patřil mezi významné organizátory výzkumu v geografii a příbuzných vědách. Mimo své pracovní zařazení v Geografickém ústavu se totiž aktivně podílel i na řízení československé vědy. V letech 1982–1990 vykonával funkci tajemníka vědeckého kolegia Geologie-Geografie v rámci ČSAV a pracoval ve vědeckých komisích kolegia pro prognózy v geografických vědách a výchovu. Podílel se také na organizaci programu Interkosmos a činnosti jeho páté skupiny pro snímkování povrchu Země. V roce 1989 byla dr. Hoffmanovi za jeho přínos k činnosti kolegia Geologie-Geografie udělena Presidiem ČSAV medaile E. Pošepného.

Od počátku své odborné kariéry se RNDr. Zdeněk Hoffman, CSc. profiloval jako geograf zemědělství. Zabýval se zejména lokalizací zemědělské výroby, vymezením zemědělských produkčních regionů a jejich klasifikací, stejně jako využitím půdního fondu. Mezi jeho nejznámější výzkumné aktivity v této tematické oblasti patří například podrobné regionální studie věnované zájmovým územím – Příbor, Kopřivnice, Štramberk nebo Novomlýnská přehrada na Dyji. Zároveň vedl různé výzkumné týmy a působil jako odpovědný řešitel několika významných úkolů státního vědeckého výzkumu, z nichž patrně nejznámější byl projekt věnovaný geografické regionalizaci zemědělství Československé socialistické republiky.

Podstatnou součástí odborných aktivit Zdeňka Hoffmana byla také poměrně rozsáhlá tvorba v oblasti tematické kartografie, včetně atlasové tvorby. Jeho jméno je spojeno se vznikem nejvýznamnějších děl československé poválečné kartografie, Československým vojenským atlasem (1965) a Národním atlasem ČSSR z roku 1966. Pro první z nich sestavil mapy zemědělství Evropy, pro druhý pak mapy se zemědělskou tematikou a mapy zachycující využití půdního fondu. Pro soubor národních tematických map v měřítku 1 : 500 000 vydávaných Geografickým ústavem ČSAV v Brně připravil spolu se svým týmem mapu věnovanou zemědělské regionalizaci území dnešní České republiky. V roce 1973 se jeho mapa zemědělství socialistických států Evropy dočkala vydání ve Spolkové republice Německo.

Dr. Zdeněk Hoffman se věnoval také pedagogické činnosti. Významně se podílel na odborné přípravě mladých vědeckých pracovníků, byl školitelem řady vědeckých aspirantů Geografického ústavu ČSAV. Přispěl ke vzniku několika učebních textů, vysokoškolských skript a učebnic regionální geografie Československa. Byl také autorem kapitol věnovaných geografii zemědělství v *Geography of Czechoslovakia* (1971) a *Die ČSSR* (1975). Na odpočinku pak pro Archiv České akademie věd připravil historickou studii o vývoji české geografie ve druhé polovině 20. století a Geografického ústavu ČSAV.

Česká geografie s odchodem RNDr. Zdeňka Hoffmana, CSc. ztrácí jednu z výrazných postav svého vývoje ve druhé polovině 20. století, člověka, který se zajímal nejenom o svůj obor, ale také o lidi, kteří jej spolu s ním v oné době vytvářeli. Řadě z nás pomohl vybudovat si příznivé podmínky pro vstup do světa geografie a další odborný růst. V paměti všech, kdo jej měli možnost osobně blíže poznat, zůstane uchován obraz Zdeňka Hoffmana jako komunikativního, vstřícného a zároveň laskavého kolegy a učitele. Čest jeho památce.

Tomáš Kučera

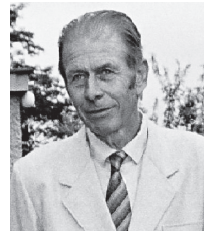
Tento nekrolog čerpal informace ze staršího čísla časopisu Informace ČGS 33, 2, 90–91, ve kterém byl otištěn medailonek k 85. narozeninám Zdeňka Hoffmana sepsaný Jaromírem Demkem.

Pan učitel Václav Marek zemřel

S lítostí oznamujeme, že na podzim loňského roku zemřel pan Mgr. Václav Marek, učitel zeměpisu, milovník přírody, železnice a dlouholetý člen ČGS.

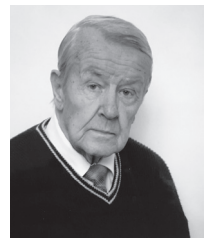
Jménem redakční rady IČGS Hana Bednářová

S osobností Václava Marka se můžete blíže seznámit ve starším čísle časopisu Informace ČGS, 31, 1, 88.

Vzpomínka na Vojtěcha Matějku

V sobotu 26. ledna 2019 se skončil život RNDr. Vojtěcha Matějky ve věku dožitých 85 let (v listopadu loňského roku). Kořeny jeho rodu sahají do Pošumaví, kde se jeho otec po návratu z 1. světové války ujal zadluženého mlýna v Běšinech. Jak Vojta ve svých vyprávěních zmiňoval, jeho otec nenašel bohatou nevěstu, a proto přenechal běšinský mlýn a polnosti své nejmladší sestře, která výhodným sňatkem mlýn zachránila. Otec odešel v roce 1929 do Karlových Varů, kde získal prostřednictvím Legionářské obce místo na poště a kde se v roce 1931 oženil. Vojta se narodil 29. 10. 1933 jako jedináček. Po mnichovském diktátu však rodina musela odejít z území, které bylo připojeno k německé říši. Dětství prožil za druhé světové války na pražských Vinohradech. O tom občas ve chvílích klidu na chatě vyprávěl, jak se s rodiči musel při náletech schovávat v přeplněných sklepích. Po skončení

základní školy byl přijat na učitelský ústav a po jeho absolvování v roce 1956 odešel učit z Prahy na přidělenou umístěnku do vzdálené Aše. Také o tomto období, kdy bydlel v opuštěném a devastovaném pohraničí v podnájmu u národního správce jedné z textilek v zabrané luxusní vile často vyprávěl. Po dvou letech „vyhnanství“ přešel zpět za rodiči do Prahy, kde se oženil a vychovával dva syny – dvojčata. Po-dařilo se mu získat místo na gymnáziu v Londýnské ulici. Tehdejší ředitelka mu umožnila přihlásit se v roce 1960 na dálkové studium geografie na Přírodovědecké fakultě UK. Rád se vracel do Pošumaví, kde měl kořeny jeho otec. Pro své syny Vojtu a Martina připravil v létě roku 1968 zajímavou prázdninovou jízdu malým kočárkem taženým jedním koníkem po jižních Čechách. Romantická cesta skončila dopravní nehodou, kdy vozík srazil ze silnice nepozorný řidič automobilu. To je další z mnoha životních příběhů kamaráda Vojty, který v době politického uvolňování poměrů po roce 1967 začal pracovat na katedře ekonomické geografie Přírodovědecké fakulty UK ve funkci technického spolupracovníka při základním i aplikovaném výzkumu. Na katedře a fakultě strávil necelých sedm let. V roce 1974 byl z fakulty „odejit“ a začal pracovat na Krajském národním výboru Středočeského kraje. Na starost měl problematiku územního plánu a rozvoje se zaměřením na okresy Kladno, Mělník a Příbram. Zde získal v „územničíně“ potřebné zkušenosti, které vedly ke spolupráci na zpracovávání nových územních plánů v těchto regionech. Dokázal využít svých zkušeností a postavil se proti plánu postavit na jezeře Slapské přehrady dvoukilometrovou trať pro vrcholné akce vodních sportů. Taková vznikla později v Račicích u Mělníka. Na Slapech zajistil založení několika „pseudozahrádkářských“ rekreačních osad poté, kdy byla v konci sedmdesátých let zakázána výstavba nových chatových osad. Ty zahrádkářské osady využívaly opuštěný zemědělský půdní fond vlastně znovu k zemědělské aktivitě. Ta byla ovšem velice slabá, spíše opravdu jen rekreační. Nicméně jsme spolu na jedné z těchto osad trávili mnoho víkendů od jara do podzimu, odhaduji takových 35 let! Dokonce jsme někteří i něco občas vypěstovali.

Zkušenosti z územního plánování a rozvoje zmíněných tří okresů dokázal dr. Matějka využít po zrušení krajů počátkem devadesátých let a přešel na ministerstvo životního prostředí, kam byla problematika územního plánování převedena. Jednu dobu dokonce tento útvar vedl, z této pozice zajišťoval školení a inovace pro zaměstnance odborů stavebnictví a územního plánu okresních úřadů, takže se stal jednou ze známých osobností této významné sféry ovlivňující lokální a mikro-regionální rozvoj v celém Česku. Po odchodu do důchodu dalších více než deset let pracoval v dané problematice jako expert pomáhající firmám při prosazení jejich zájmů v konkrétních městech a lokalitách.

Stali jsme se přáteli ještě při jeho práci na fakultě, spolu s Karlem Kühnlem a Martinem Hamplem jsme udržovali nejen přátelství, ale občas i nějaký ten sportovní pohyb. Udržovali jsme spolu kontakt i při Vojtově působení na Středočeském KNV a hlavně poté, kdy jsme se stali téměř sousedy v jedné chatové zahrádkářské

lokalitě na Slapech. Sobotní či nedělní posezení u kávy, občas společný oběd, diskuse o široké plejádě Vojtových a mých známých a jejich práci v oboru (pravda, občas jsme si i zadrbali!). Vzpomínám, jak jsem se někdy kolem roku 1985 staral o jednoho kolegu z Humboldtovy university v Berlíně, který byl na katedře na stáži. Domluvili jsme se, že za mnou přijede na Slapy, namaloval jsem plánek a našel autobus, kterým pojedete. Když uplynula půlhodina od očekávaného příchodu, odešel jsem sám k Vojtovi, kde jeho žena připravila výborný oběd. Seděli jsme na terase a byli jsme těsně po polívce, když se z hluboké rokle ohraničující malou zahrádku, vyškrobával neuvěřitelně špinavý a zablácený Wolfgang. Překvapení bylo oboustranné. Po sprše a vypůjčeném oblečení jsme i s ním strávili na terase příjemné odpoledne.

Odešel nám kamarád a jeden z našich absolventů léta pracující v územním plánování – geograf z praxe. Nebyl známý díky desítkám svých odborných článků, ale spíše díky stovkám kontaktů s lidmi z celého Česka, které školil a rád i fundovaně pomáhal.

Vojto, vzpomínáme.

Ivan Bičík

Jana Winklerová

Jana byla první geografkou, kterou jsem ve svém dětství poznal, neboť žila v sousedství a naši rodiče se dobře znali. Když jsem se proto na gymnázium rozhodoval, na jaký obor zaměřím, představovala Jana přirozený a velmi milý informační zdroj. Pamatuji si, jak jsme za ní spolu s mým tátou zašli, a protože já byl tehdy extrémní introvert a Jana tehdy již byla „hotový člověk“ měl jsem před ní jako student pouhého 3. ročníku gymnázia veliký respekt, a tak vlastně celou diskuzi s Janou vedl táta. Nicméně už během tohoto rozhovoru jsem pochopil, že geografie je pro mě to pravé.

Pro Janu byla vždy na prvním místě její rodina, manžel a tři děti, její rodiče a sourozenci. Vzhledem ke své tiché, nekonfliktní povaze dokázala pro rodinu vytvořit úžasné zázemí, které rodina nutně potřebovala, mj. i vzhledem k jejímu velmi pracovně exponovanému manželovi (pracoval např. jako kvestor UK, špičkový manažer v nadnárodní firmě, jako první náměstek ministra zahraničí a velvyslanec ČR ve Velké Británii). Jana tedy ochotně a trpělivě dělala všechnu tu práci pro rodinu, která – jak se říká – je vidět, pouze pokud se neudělá.

Vzhledem ke klíčové roli, kterou své rodině v životě přisoudila, bylo pro ni obrovskou a naprosto nečekanou ztrátou náhlé úmrtí jejího manžela v roce 2009, který byl v té době českým velvyslancem v Londýně.

Stejně vlastnosti jako ve své rodině projevovala Jana i během svého zaměstnání na katedře sociální geografie a regionálního rozvoje. Jana odváděla mravenčí práci zejména nad obrovskou databází katedrového týmu Land Use, vedeného Ivanem Bičíkem, ale měla na starosti i řadu nepopulárních, ale pro katedru nezbytných funkcí, jako je inventárník, podobně zodpovídala i za zadávání výsledků výzkumu do RIVu. To vše s příslovečnou pečlivostí, ochotou a skromností, které byly pro Janu příznačné.

A jestli se nemýlím a vše dobře dopadne, tak až nastane čas, zase se s Janou tam *někde* setkáme.

Jiří Blažek

Kulaté jubileum Stanislava Mikuly

Na jaře 2019 se dožívá 80 let RNDr. Stanislav Mikula, dlouholetý člen České geografické společnosti a geograf, který svůj profesní život spojil s územním plánováním a později rozvojem venkova.

Když jsem se někdy na začátku 90. let začal objevovat na Ministerstvu zemědělství a začínal jsem jednat o tématech spojených s rozvojem venkova, tehdy především pod hlavičkou Programu obnovy venkova, měl jsem tu čest se poprvé setkat se Standou Mikulou. Již tenkrát mě, nerozvážného a mladého, zcela fascinoval klid a rozvaha, s jakou dnešní oslavenec řídil nebo komentoval často bouřlivé jednání, a jak dovedl naivní představy a smělé (ale nerealizovatelné) plány převést do jazyka, kterému rozuměli i jeho představení v instituci. I jeho zásluhou se Program obnovy venkova stal jedním z hybatelů rozvoje venkova a platforma aktivních starostů, projektantů a dalších odborníků získala ve Stanislavovi Mikulovi velmi silnou a velmi účinnou podporu.

V 80. letech Stanislav Mikula pracoval v tehdejší Krajském projektovém ústavu v Ateliéru U a podílel se jako geograf na řešení tehdejších problémů a úkolů, které tehdejší doba přinášela. Jeho poctivá a svědomitá práce a současně i odpovědnost vůči spolupracovníkům z něj dělala vždy vítaného kolegu a člena projektových týmů. V tehdejší období v rámci Krajského projektového úřadu se vyprofilovala silná skupina geografů, která se podílela tématy vývoje obyvatelstva, sídelní struktury nebo občanského vybavení na zpracovávaných dokumentech. Stanislav Mikula nejen že přispíval do odborného řešení, ale stejně tak i v tehdejší skupině nezkazil žádnou legraci.

Po práci v KPÚ se Stanislav Mikula podílel i na obnově Ministerstva životního prostředí, kde v počátcích existence nového ministerstva pomáhal budovat odborné zázemí a současně vytvářet rozhodovací normy a procedury. Po působení na MŽP začal pracovat jako vedoucí odboru ŽP na Okresním úřadě Praha-západ,

kde mimo jiné uplatnil svoje schopnosti klidně a rozváženě vést větší počet pracovníků. Zde se musel v polovině 90. let setkávat s celou řadou velmi vyhocených jednání a kde vždy hájil zájmy ochrany přírody, a nikoliv nepřiměřené požadavky některých developerů, kteří chtěli v bouřlivém prostředí v zázemí Prahy rychle vydělat peníze. Jeho spolupracovníci na něj vzpomínají jako na kolegu, který si vždy dovedl zachovat lidský přístup, který nepodléhal emocím a záleželo mu na tom, aby se všemi kolegy dobře vycházel.

Přejeme oslavenci mnoho spokojenosti a mnoho štěstí i do dalších let.

Radim Perlín

Jubileum doktorky Dagmar Sekaninové

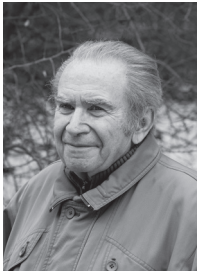
V roce 2019 se dožívá 80letého životního jubilea RNDr. Dagmar Sekaninová, CSc., rozená Pelíšková. Narodila se 31. března 1939 v Brně. Po maturitě v tehdejší 11leté střední škole v roce 1957 se přihlásila ke studiu na Masarykově univerzitě v Brně na Přírodovědecké fakultě. Jako studijní obor si zvolila geografii, a to obor biologie-zeměpis (zkratka Bi-Ze) jistě ovlivněné svým otcem prof. dr. Ing. Josefem Pelíškem, známým profesorem pedologie na tehdejší Lesnické fakultě Vysoké školy zemědělské a lesnické. Její diplomová práce byla zaměřena na geomorfologii. Tématem bylo zhodnocení geomorfologických poměrů oblasti západně od Brna v okolí Zastávky u Brna a Čučic.

Po ukončení studia na Přírodovědecké fakultě MU nastoupila na místo pracovníka v Geografickém ústavu ČSAV, kde se podílela na úkolech ústavu. V 70. letech mezi významné úkoly patřila např. Geografická regionalizace ČSR. Dana se na tomto úkolu podílela se svým otcem tvorbou Mapy pedogenetických asociací a Mapy granulometrických asociací. V Geografickém ústavu ČSAV také získala titul CSc. obhájením disertační práce „Vztahy mezi půdními jednotkami v Moravskoslezských Beskydech“ a také titul RNDr. obhájením disertační práce o půdních poměrech v Severočeském hnědouhelném revíru. Další oblastí, kterou se jubilanтка zabývala, byla Českomoravská vrchovina, kde studovala rašeliništní půdy ve Žďárských vrších, v oblasti Kunštátska to byly rendziny apod. Lze říci, že se stala pokračovatelkou ve vědecké práci svého otce. Od roku 1979 se stala členem Mezinárodní půdoznalecké společnosti. Na geografickém ústavu ČSAV pracovala až do ukončení činnosti tohoto ústavu v roce 1993, kdy také končí její pracovní léta a odchází do důchodu, aby se věnovala rodině. K životnímu jubileu přejeme Daně do dalších let mnoho zdraví a spokojenosti.

Jaroslav Vašátko

Osmdesátiny docenta Jaroslava Vašátka

Zdá se to být k nevíře, ale je to tak: čas, alespoň nám „kupoletým“, ubíhá hrozně rychle. Zdá se mi to být jako včera, co jsem psal svému kolegovi a příteli zdravici k pětasedmdesátinám, a už jsou tu jeho další významné kulatiny! A protože před těmi pěti lety byl podán podrobnější nástin života a díla doc. RNDr. Jaroslava Vašátka, CSc. (viz Informace ČGS, 33, 1, 51–52), a protože se v jeho životě příliš nezměnilo, připomeneme si z jeho života alespoň to podstatné.

J. Vašátek se narodil 22. února 1939. Vyrůstal ve starobylém domě na náměstí ve Žďáře nad Sázavou, odkud rád vycházel, se svým otcem myslivcem i sám, do okolní přírody. Tehdy tam ještě jen pár kroků za městem tokávali tetřivci! Jarek se však věnoval už v klukovských letech především motýlům a dalším skupinám hmyzu. Svoje studia odborné biologie a zeměpisu na Přírodovědecké fakultě Univerzity J. E. Purkyně (nynější Masarykovy univerzity) v Brně završil roku 1962 obhajobou diplomové práce na téma „K poznání pilatek v okolí Žďáru nad Sázavou se zvláštním zřetelem k hospodářsky významným druhům“. Po dvouleté vojně a krátkém učitelském působení na jižní Moravě nastoupil na studijní pobyt a vědeckou přípravu do Geografického ústavu ČSAV v Brně, do oddělení biogeografie, vedeného RNDr. Jaroslavem Raušerem, CSc. Právě tento zakladatel moderní české biogeografie ho seznámil s přírodovědným polyhistorem RNDr. Vojenem Ložkem, DrSc., pod jehož vlivem se celoživotně zaměřil na výzkum měkkýší složky ekosystémů (geobiocenóz). Pro pochopení vazby bioty na určité abiotické prostředí ho dále inspirovala i geobiocenologická škola profesora Aloise Zlatníka. V Zlatníkově a Raušerově týmu pracoval J. Vašátek v 60. a 70. letech na tvorbě biogeografických map, které byly pojaty jako mapy přírodních geobiocenóz, diferencovaných do vegetačních stupňů, trofických a hydrických řad. Především měkkýší složka geobiocenóz byla předmětem jeho četných studií a publikací i kandidátské disertační práce „Geobiocenózy Pavlovských vrchů a okolí“. Kromě jižní Moravy soustavně bádala zejména v Moravském krasu. Jazykově velmi nadaný přírodovědec strávil v 70. a 80. letech tři několikaměsíční pobyty na Kubě při tvorbě karsologické mapy, roku 1981 spolupracoval při výzkumu krasových oblastí Vietnamu.

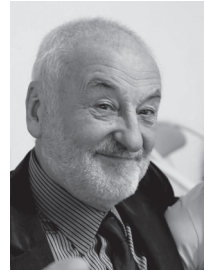
Po zrušení Geografického ústavu ČSAV v roce 1993 se stal odborným asistentem na katedře geografie (dnes Geografický ústav) Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity. Roku 1999 zde obhájil svou habilitační práci „Využití některých modelových skupin živočichů pro charakteristiku krajiny České republiky“ a byl jmenován docentem pro obor fyzická geografie. Přednášel předměty zabývající se biogeografií, ekologií a pedogeografií, vedl řadu bakalářských, diplomových i doktorských disertačních prací.

Třebaže je docent J. Vašátko již několik let v plném důchodu a věnuje se vnukům, neutuchá jeho zájem o badání. Dá se říci, že příroda, zejména její „šnečena“, je i nadále jeho posedlostí. Dodnes ji rád s velkým nasazením objevuje a hodnotí při inventarizaci přírodních rezervací. A tak mu popřejme do dalších let zdraví a elán, který mu umožní náročné terénní bádání, ale také vlhčí počasí, aby se těch rozmanitých šnečků objevovalo v různých biotopech co nejvíce.

Jan Lacina

Ivan Bičík posouvá latku nejen středního věku

Ivan Bičík v říjnu 2018 proběhl metou s číslem 75. Patří tak mezi ty, kteří latku středního věku výrazně posouvají směrem nahoru. Dokazují, že nezáleží na kalendářním věku, nýbrž na osobní výbavě jedince umožňující dlouhodobě vykonávat různé smysluplné role a současně si udržet zdraví a duševní pohodu. Tato osobní výbava není při tom bezedná, je nutné ji neustále opečovávat a dobíjet. A jakou podobu mají Ivanovy dobíjecí baterie?

Bezpochyby by nebyl takový, jaký je, kdyby neměl kvalitní rodinné zázemí, které spoluvytváří jeho manželka Helena, tři děti se svými partnerkami či partnery a pět vnoučat. A to není všechno. Má velmi pěkný vztah se svojí sestrou, bratrem (bohužel již jen na dálku) i jeho rodinou.

Ivan by nebyl takový, jaký je, kdyby ho nenaplňoval jeho více než padesátiletý vztah k Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy. Zastával a stále zde zastává nesčetné množství rolí: byl studentem, byl a je pedagogem, badatelem, autorem stovek původních prací různého charakteru (od vědeckých, přes učebnice až po popularizační), lídrem v mnoha směrech a úrovních (proděkan Přírodovědecké fakulty UK, opakovaně vedoucí katedry sociální geografie a regionálního rozvoje, prezident České geografické společnosti, vedoucí pracovní komise Land Use / Land Cover v rámci Mezinárodní geografické unie, šéfredaktor časopisu Geografické rozhledy) a další. Nechci opakovat již napsané. Podrobnější vhled do Ivanovy profesní dráhy podal Martin Hampl před pěti lety na stránkách tohoto časopisu (viz Informace ČGS, 32, 2, 86).

Není tajemstvím, že mnoho energie ale i cenných zkušeností Ivan získával a dosud získává ze svých sportovních aktivit. Dlouhá léta hrál volejbal a posléze trénoval ženské volejbalové družstvo, v posledních letech se pak těší z jízdy na kole. Zkušenosti z volejbalu promítl i do svého profesního a osobního života. Dokáže se koncentrovat na práci tady a teď. Nemá rád flákače a vyžaduje férovou hru v rámci základních pravidel (když pravidel v podobě byrokratických nařízení

je příliš a jsou navíc umocněna „zaklínadly“ počítačového systému, tak se dle jeho slov „vytáčí do běla“).

Ivan je kolektivní hráč, který k sobě přitahuje velké množství lidí. Díky tomuto obrovskému sociálnímu kapitálu je tak vlastně nesmírně bohatý. Různým způsobem rozdává člověčí energii, která se mu někdy alespoň v menších dávkách vrací. V průběhu svého profesního života Ivan založil několik tematicky odlišných týmů. Jeden z nich se na mezinárodní úrovni zabývá problematikou dlouhodobých změn využívání krajiny, jiný zemědělstvím a venkovem či druhým bydlením nebo regionální geografii dnes již celého světa. Středem zájmu Ivana je i aplikace mikro-regionální a regionální analýzy pro řídicí a projektovou sféru a v neposlední řadě problematika geografického vzdělávání od úrovně vysokoškolské po základní. V každém tomto týmu Ivan byl či je lídrem, který zároveň umožnil, aby mohli vyniknout i jiní. Své názory říká každému přímo, ke svým nejbližším kolegům, tzv. Bičíkovcům, dokáže být občas velmi kritický. Na druhou stranu nás naučil, že i my můžeme říkat bez obalu, co si myslíme. Ivan při tom dokáže naslouchat a hledat možná řešení. Nejen kvůli tomu, že šlape svoji životní cestu o několik let před námi, a tak nasbíral kupu zkušeností, mnozí kolegové za ním chodí pro rady či pro povzbuzení, které se týkají i jejich osobního života. Ivan si při tom sám nikdy nestěžuje. Aby situaci odlehčil, dokáže si dělat srandu sám ze sebe. Je rád, když okolí rozesměje. Obrovským dílem přispívá k tomu, že chodíme na katedru rádi, protože jsou tam dobré mezilidské vztahy.

Ivan má samozřejmě i své slabé stránky. Ale teď si na žádné z nich nemohu vzpomenout. Cokoliv mě napadá, vzápětí vyhodnotím, že je to vlastně také užitečná vlastnost či návyk. Tak například svoje schůzky a jednání si poznamenává pouze do kalendáře, který mu stojí na jeho pracovním stole. Zvláště v době, kdy ještě nebyla e-mailová komunikace, a Ivan dlouhou dobu nepoužíval mobil, byl tak hůře polapitelný. Myslím si, že svým způsobem to byla jeho strategie, jak čelit tomu obrovskému tlaku různých povinností. Ivane, promiň, když mě kolegové požádali, občas jsem ti nějaký úkol do kalendáře připsala (*poznámka pro čtenáře: sdílíme společnou pracovnu již 25 let*).

Co napsat na závěr? Ivane, buď stále takový, jaký jsi. Posunul jsi latku nejen středního věku, ale díky svým vlastnostem a dlouholetému všestrannému a mimořádnému úsilí v mnoha rolích jsi výrazně zvedl i latku české geografie a albertovské geografie zvlášť.

Dana Řezníčková

75 let doktora Ivana Kupčíka

V loňském roce se 1. dubna dožil 75 let významný český vědec žijící trvale v Mnichově RNDr. Ivan Kupčík, jenž patří mezi absolventy geografických oborů na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy.

V letech 1971–1979 působil jako kurátor Státní sbírky mapové. Poté od roku 1980 působil v Bayerisches Hauptstaatsarchiv v Mnichově. Od roku 1993 přednášel historickou kartografii na Fakultě dějin a dějin umění mnichovské Ludwig-Maximilian University.

Odborník na portolánové mapy a historii map poutnických cest je autorem celé řady odborných historicko-kartografických publikací. Mezi jinými jmenujme *Cartes géographiques anciennes* (Paříž 1981), *Alte Landkarten* (Hanau 1989) nebo *Portolánový atlas Jaume Olivese (1563)* (Olomouc 2010). Téměř 40 let byl dopisujícím redaktorem časopisu mezinárodní společnosti pro dějiny kartografie *Imago Mundi*. Pracoval i v mezinárodní organizaci Bibliographia Cartographica.

Po smrti Karla Kuchaře a Ludvíka Muchy patří bezesporu k našim největším žijícím historickým kartografům, kteří se úspěšně prosadili na mezinárodním fóru.

Jeho život a bibliografii vyčerpávajícím způsobem popsali před 5 lety autoři Václav Arazim a Jan Mazáč (Informace ČGS, 32, 1, 93–96). Co již bylo popsáno, nemá smysl opakovat, a proto se omezím na několik málo osobních vzpomínek, které mě s touto velkou osobností spojují.

Poprvé jsme se setkali na sympóziu věnovaném 100. výročí profesora Karla Kuchaře. Prohlédl si výstavu, kterou jsme s kolegou Janem Bláhou připravili, a s láskou a vděkem vzpomínal na svého velkého učitele.

Pak už nás provždy spojovala láska ke Geografickému ústavu, Mapové sbírce a Karlovi Kuchařovi. Kdykoliv přijel do Prahy, setkali jsme se a probírali naše témata a vše, co by albertovské geografii mohlo dále prospět. Občas využil našich rešeršních služeb a kontaktů na jiné sbírky.

Poté, co jsem se stala ředitelkou Mapové sbírky, přišel s návrhem odkázat univerzitě svou unikátní odbornou sbírku věnovanou historické kartografii. Nadšeně jsem souhlasila. Dohodli jsme se na postupu a zpracování. Po vybudování nového depozitáře jsme měli možnost osobní knihovnu uložit samostatně pod vlastní signaturou (D4K). Fondy na převoz ze zahraničí nebyly, a proto neváhal přestěhování knihovny pověřit syna Jana Kupčíka, který obětavě a nezištně vozil v letech 2014–2016 pravidelně z Mnichova krabice s ohromnými atlasy i knihami. Do roku 2016 jsme tak získali přes 400 dokumentů v odhadované hodnotě kolem 365 000 Kč. Ve skutečnosti je ale hodnota sbírky mnohem větší, protože jde o výsledek dlouholeté a odborně cílené sběratelské činnosti. Nemohu zde vyjmenovat všechna díla, ale mezi jinými sbírka nyní disponuje klíčovými encyklopediemi

z historické kartografie, národními i regionálními studiemi, periodiky, ale i cenými separáty z donátorovy publikační činnosti.

Roku 2015 jsem měla příležitost zavítat na mezinárodní konferenci historické kartografie (IHC) pořádané prestižním časopisem *Imago Mundi* v Antverpách. Všechny významné osobnosti oboru, jako například Günter Schilder či Tony Campbell, se ptali na Ivana Kupčíka a skutečně ho postrádali. Vytvořili dokonce speciální památník, do něhož mu téměř všichni účastníci napsali věnování, vzpomínku, pozdravení, a zaslali mu ho pro radost domů na mnichovské Kiliansplatz. Tam jsem si uvědomila, jak významné, silné a pevné bylo jeho zakotvení v mezinárodní odborné komunitě.

V souvislosti s jeho nemocí začaly bohužel řídnout i jeho návštěvy. Naposledy navštívil Mapovou sbírku v roce 2017. Tehdy si prohlédl uložení svého fondu v depozitáři a zpracování v katalogu a myslím, že byl spokojen.

Pracoval také dva dny ve sbírce. Pilně se věnoval své badatelské činnosti na starých českých mapách. Setkal se také se svými starými přáteli doc. Ivanem Bičíkem a prof. Bohumírem Janským.

Nezbývá než tiše litovat, že nemohl nastoupit po revoluci v 90. letech zpět na Univerzitu Karlovu, ačkoliv o to usiloval. Mohl zde vychovat novou generaci historických kartografů se silným mezinárodním zázemím.

Na závěr chci popřát milému a obětavému jubilantovi dostatek zdraví, mnoho osobních a pracovních úspěchů. Dále dostatek optimismu, síly a vytrvalosti v překonávání překážek. A v neposlední řadě i nemálo nových rozuzlených kartografických záhad a rébusů. Pane doktore, děkujeme a buďte ještě dlouho mezi námi!

Eva Novotná

Životní jubileum docenta Jaroslava Dokoupila

Letošní jubilant, doc. PaedDr. Jaroslav Dokoupil, Ph.D., se narodil 10. února 1959 v Rýmařově na severní Moravě. Od dětství však žije v západních Čechách postupně od Šumavy přes Tachovsko, Domažlicko, až do současnosti, kdy bydlí na severním Plzeňsku. Je ženatý, má 3 děti. Vystudoval učitelství geografie-matematiky na Pedagogické fakultě v Plzni a regionální geografii a regionální rozvoj na Masarykově univerzitě v Brně. Habilitoval se v oboru geografie na Prešovské univerzitě v Prešově.

Po krátkém učitelském působení na gymnáziu v Plzni na Mikulášském náměstí a na Základní škole v Bělčicích v jižních Čechách nastoupil jako odborný asistent na katedru geografie Pedagogické fakulty v Plzni. V současné době působí jako docent na katedře geografie Fakulty ekonomické ZČU v Plzni. Během svého působení v plzeňském vysokém školství prošel mnoha funkcemi v orgánech univerzity i obou fakult.

Oborově se Jaroslav Dokoupil dlouhodobě zaměřuje na problematiku regionálního rozvoje pohraničí a přeshraniční spolupráce. Oblastí zájmu je česko-bavorské pohraničí, k čemuž jistě napomohly četné kontakty na bavorských univerzitách a institucích a také společné česko-bavorské projekty po otevření hranic. Impulsem pro zmíněný zájem byl dlouhodobý pobyt na Univerzitě v Bayreuthu a spolupráce se zdejším uznávaným odborníkem profesorem Jörgem Maierem i následná spolupráce s profesorem Peterem Jurczekem z Technické univerzity Chemnitz.

Zmíněné profesní zaměření přivedlo Jaroslava Dokoupila do týmu podobně smýšlejících geografů především Milana Jeřábka a Tomáše Havlíčka, z čehož vzniklo mnoho vědecko-výzkumných projektů a společných publikačních výstupů.

Vědecké zaměření se promítá také do jeho pedagogického působení – vedení kvalifikačních prací z regionální a ekonomické geografie, speciálně z problematiky pohraničí, geografie závodu, dopravy a cestovního ruchu, ve výuce se věnuje geografii Evropy a speciálně geografii Bavorska a Saska, v rámci ekonomické geografie především geografii průmyslu a služeb.

Mimo vysokoškolského působení pracoval rovněž v odborných komisích a poradních orgánech Magistrátu města Plzně, Krajského úřadu Plzeňského kraje, krátce si vyzkoušel i post neuvolněného starosty obce Úlice, kde již téměř 30 let se svou rodinou žije.

Kromě toho, že je znám jako odborný geograf, věnuje se také manažerským činnostem v různých pozicích (v různých dobách vedoucí katedry, proděkan, prorektor). Bohatá je jeho grantová i publikační činnost, členství v různých komisích s celostátní působností (např. habilitačních či jako člen hodnotící komise Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství pro oblast vzdělávání č. 33 Vědy o Zemi).

Především ho však známe jako dobrého a pracovitého kolegu, ochotného pomoci a vždy ke studentům vstřícného pedagoga. Nějak jsme si ani nevšimli, že nám při společné práci pro studenty a milovaný obor uběhla velká část pracovního života. A tak svému kolegovi přejeme ještě hodně úspěšných, šťastných a pohodových let strávených ve zdraví jak na poli geografie, tak v osobním životě.

Za katedru geografie Fakulty ekonomické v Plzni i za sebe Alena Matusková

Společně prožitá čtvrtstoletí – pilíř plzeňské geografie Jaroslav Dokoupil šedesátiletý

Soudím, že nemá příliš smysl detailně rozebírat všestranné aktivity jubilanta doc. PaedDr. Jaroslava Dokoupila, Ph.D. na poli vědy a výzkumu, výuky, jakož

i manažerské resp. společenské aktivity ve prospěch geografie, vysokého školství či komunální politiky. „Společně prožité čtvrtstoletí“ mě opravňuje spíše k osobnímu a vzpomínkovému ladění příspěvku, který si tak dovolím koncipovat komplexně a chronologicky.

S Jardou jsem se potkal poprvé v počátcích mé, poněkud opožděně nastartované, akademické kariéry v polovině 90. let minulého století. Snad za osudové lze označit, že se to přihodilo nikoliv na nějaké akci české geografie, ale na konferenci o pohraničí v polských Gliwicích. Dohromady nás svedlo tehdy postupně se prosazující nové téma, podmíněné zcela ojedinělou politickou, ekonomickou, ale i sociální situací. Jmenovitě pak za první setkání vděčíme již zesnulému prof. Jurczekovi z TU Chemnitz, s nímž jsme následně realizovali celou řadu znamenitých projektů. Právě tam se zrodila myšlenka společného výzkumu českého pohraničí, založená na spolupráci geografických pracovišť z Čech, Moravy i Slezska vč. přesahu na partnerská pracoviště v sousedních státech (regionech). Za reálné první kroky aktivit, pro něž se vžilo označení geogrant pohraničí, považujeme seminář organizovaný Západočeskou univerzitou v Plzni (ZČU) v jejím zařízení v Rybníku u Poběžovic, na dohled česko-bavorské hranici. Nepovažuji to za náhodné, neboť výzkumný zájem z hlediska rozsahu, kvality i atraktivity se koncentroval na území procházející dynamickými proměnami, tedy především na bývalé železné oponě.

Uvedl jsem, že nás dohromady svedl kolega Jurczek, který možná do svého předčasného skonu nepochopil, že můžeme cíleně a promyšleně spolupracovat a ne si konkurovat (v tom lepším případě), jak bývá bohužel i v české geografii běžné. Nezapomenutelnými se staly společné akce především v česko-saském pohraničí, na nichž se osobně setkávali, vzájemně poznávali a v týmech horlivě diskutovali studenti a studentky TUC, ZČU a Univerzity J. E. Purkyně v Ústí n. L. Vyjmenovat všechny navštívené či studované lokality by vydalo na samostatný příspěvek, omezím se jen na tři příklady.

Několik setkání se uskutečnilo v dalším zařízení ZČU, a to na Perninku v Krušných horách. Vyznačovala se mimořádně přátelskou až (velko)rodinnou atmosférou napříč participujícími univerzitami i jazyky (národy), což z mého pohledu považuji za ještě větší profit než odbornou stránku. Významnou měrou k tomu přispíval náš bavorsko-saský kolega, který nejenže osobně zajišťoval snídani, ale na večer vždy pamatoval s několika lahvemi moravského vína. Druhá vzpomínka patří workshopu organizovanému v Bavorsku, těsně při hranici Ašského výběžku. V polední pauze jsme se s Jardou vydali na procházku „obhlédnout čáru“. Poněkud nalahko, bez dokladů, a tak nás kontrola bavorských pohraničnicků dost zaskočila. Nicméně snad jsme vypadali slušně, zájem o překročení státní hranice jsme měli spíše opačný, než bylo či je zde běžné, a tak jsme skončili v družném rozhovoru o současné situaci česko-bavorsko-saského trojmezí. Poslední historka dokládá souzvuk mezi oslavencem a pisatelem. Na další akci jsme cestovali společně se studenty (či spíše studentkami, často byly dominantně zastoupeny) do saského

příhraničí. Kolega Jurczek dbal na přesnost, my jsme jej však „trumfli“. Z Ústí (170 km) a Plzně (120 km) jsme se neplánovaně a bez předchozí domluvy (mobily asi ještě nebyly?) sešli v předstihu už na hraničním přechodu ve Vojtanově, a to „pünktlich“ tak, že naše čtyři auta se řadila za sebou.

Přece jen bych se rád, resp. měl zastavit u několika – z mého pohledu – stěžejních publikačních výstupů. Nic na tom nemění fakt, že z dnešního pohledu se nejedná o „ty pravé“, kladoucí důraz na impakt faktor, H-index, percentily a další „vymoženosti“ současného hodnocení vědy. Jsem bytostně přesvědčen, že podstatnější je obsah, získané poznatky a následně jejich aplikace v praxi.

Před 15 lety vyšla zřejmě nejcitovanější publikace o pohraničí vydaná v Česku. Bývá nazývána „biblí pohraničí“, pravděpodobně pro její komplexní pojetí a univerzální využití. Právě zde se plně projevila naše filozofie zpracování, jakož i kolektivní duch – mj. uplatněný při „závěrečném čtení“ na základně MU ve Šlapanicích. Škoda, že celý náklad byl rozebrán až překotně, a tak se z díla – myšleno v originální tištěné podobě – stalo nedostatkové zboží.

Druhá publikace míří do decizní sféry, neboť je určena primárně k „usměrnění přeshraničního regionálního rozvoje“. Certifikovaná metodika MMR ČR jednak shrnuje aktuální situaci prostřednictvím analýzy koncepčních dokumentů regionální politiky a územního plánování, jednak (především) navrhuje opatření a doporučení směrem k jednotnému – z obou stran státní hranice Česka – pohledu/přístupu. To přirozeně není jednoduché, záměrem je spíše ukázat možnosti a je na kompetentních místech, zda a jak náš návrh využijí.

Vedle dílčích Dokoupilových zahraničních příspěvků, logicky především adresovaných německému publiku, vystupuje do popředí opět kolektivní dílo – monografie reflektující středoevropské pohraničí po Schengenské smlouvě. Vnímáme ji jako pokračování, prohloubení a rozšíření publikace „České pohraničí“, přirozeně v jiném kontextu územním i časovém. Ceníme si mimořádně zapojení dalších „pohraničnicků“, ať už z Česka či ciziny.

V rámci geograntu pohraničí jsem zmínil jednotný záběr aplikovaný v různém prostředí. Jednou z námi sledovaných hierarchických úrovní jsou euroregiony. A tak musím závidět, že plzeňské geografii – kterou dlouhou dobu vedl – se podařilo vydat dílo také v němčině. Můj postesek zčásti mírní sdělení, že jsem měl možnost podílet se na studii věnované Euroregionu Šumava zpracované v rámci projektu Visegrádského fondu.

V závěru medailonku se vracím k osobní rovině. Jarda před dvěma lety připomínal geografické obci mé jubileum, já to tedy nyní vracím. Vyšli jsme si vstříc i při posuzování studijních programů na MU a ZČU (ostatně jsem tam po krátkou dobu i „zaskakoval“ ve výuce). Věřím, že budu mít příležitost vrátit coby hodnotitel kritické, ale v zájmu věci, formulované stanovisko.

Předposlední poznámka patří rodinným poměrům. V rámci geograntu pohraničí jsme na výjezdní setkání, na jejich dobrovolnou a nepracovní část, brali

i rodinné příslušníky. Můj třetí potomek se, alespoň to tak společně hodnotíme, stal jakousi výzvou i pro Dokoupilovy...

Těším se ze spolupráce s Jardu Dokoupilem, trvale jsme na stejné vlně, častokrát při jednáních stačí oční kontakt a je nám jasné, na čem jsme. Nadále se vynasnažím konkurovat či sekundovat jeho odborným aktivitám. Nadále mu přeji úspěch v aktivitách sice mimo geografii, v každém případě však s dopadem na náš obor. V mimopracovním životě kladu důraz na pevné zdraví a pohodu v rodině, i tu má koneckonců přeshraniční resp. mezinárodní.

Milan Jeřábek

Vybraná literatura:

- BÖHM, H., JEŘÁBEK, M., DOKOUPIL, J. (2016): Crossing the borders Studies on cross-border cooperation within the Danube Region / Case Study The Euroregion Šumava-Bayerischer Wald/Unterer Inn-Mühlviertel. Central European Service for Cross-Border Initiatives, Budapest.
- HAVLÍČEK, T., JEŘÁBEK, M., DOKOUPIL, J., eds. (2018): Borders in Central Europe after the Schengen agreement. Springer, Cham.
- JEŘÁBEK, M., DOKOUPIL, J., HAVLÍČEK, T. a kol. (2004): České pohraničí – bariéra nebo prostor zprostředkování? Academia, Praha.
- JEŘÁBEK, M., DOKOUPIL, J., HAVLÍČEK, T., HALÁS, M. (2015): Certifikovaná metodika k usměrnění přeshraničního regionálního rozvoje. MINO, Ústí nad Labem.

Dušan Drbohlav – dva životy anebo jeden?

Kdyby mi redakce časopisu na konci listopadu nepřipomněla, že Dušan Drbohlav bude slavit své životní jubileum, tak bych tomu nevěřila. Tento významný milník se samozřejmě týká zejména Dušana a spousty jeho vykonané práce, ale (ať chcete nebo ne) dotýká se i mne. Když jsem v roce 1995 promovala a rozhodovala se, co budu dělat dál, vybrala jsem si nakonec další setrvání na naší Alma Mater a s tím spojená doktorská studia. Pro svoji disertační práci jsem si zvolila atraktivní téma a tím byly mezinárodní migrace. Nebylo to ale jen téma, bylo to zejména napojení se na entuziastu, blázna do svého oboru, precizního vědce a skvělého člověka. Nakonec jsem pod Dušanovým vedením obhájila svou disertaci a rázem se ze mne stala Dušanova první doktorandka. Od té doby uplynulo již pár let... přesto se však necítím na to, abych pojala uložený úkol (napsat medailonek), dostatečně „kvalifikovaně“. Vzhledem k tomu, že v našem týmu Geomigrace, který Dušan vede, je členkou také Dagmara Džúrová, která absolvovala studium geografie společně s Dušanem a zná ho tedy trošinku déle než já, rozhodla jsem se ji

oslovit s tím, že se nad vybranými momenty jeho profesního a soukromého života zamyslíme společně.

1. Prof. RNDr. Dušan Drbohlav, CSc. jako významná vědecká osobnost

Profesní aktivity Dušana Drbohlava jsou velmi obsáhlé, a tak se soustředíme jen na ty nejvýznamnější.

Prof. RNDr. Dušan Drbohlav, CSc. se narodil 2. ledna 1959 v Praze. V roce 1983 absolvoval studium oboru sociální a ekonomické geografie na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy, a letos to bude neuvěřitelných 37 let od chvíle, kdy nastoupil na katedru ekonomické a regionální geografie Přírodovědecké fakulty UK.

Neminuly ho vedoucí funkce – nejprve působil jako vedoucí katedry (2009 až 2014), poté navázal jako zástupce vedoucího. Z jeho významných počínů je organizace tzv. Amerického semestru pro studenty Dartmouth College. Tento prestižní pobyt pořádá společně s doc. Bičíkem a s dr. L. Kopačkou již od roku 1994. Před více než 10 lety založil na katedře sociální geografie a regionálního rozvoje výzkumné pracoviště Geografické migrační centrum – GEOMIGRACE, kde působí 13 odborníků z řad akademických pracovníků i doktorandů. A když už jsme u zakládání nových věcí, je nutné připomenout vznik nového magisterského studijního oboru Globální migrační a rozvojová studia, jež je od školního roku 2014/2015 akreditován na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy a jehož je garantem.

Pro jeho vědeckou kariéru byly významné dva roční zahraniční pobyty, kde získal nové kontakty, které i nadále využívá. V letech 1992/1993 to byl pobyt na Katolické Univerzitě v Lovani a za šest let poté získal prestižní stipendijní pobyt na základě grantu Fulbright Commission na California State University, Los Angeles (1999/2000).

Z profesního hlediska musíme zmínit rok 1990, kdy se habilitoval z geografie prací na téma „Migrační motivace, regionální a sídelní preference obyvatelstva“, a pak rok 2016, kdy byl jmenován profesorem geografie na Univerzitě Karlově. V rámci pedagogické činnosti se orientuje na mezinárodní migraci, dále pak na širší souvislosti sociální a behaviorální geografie. Ve vědecké činnosti se zaměřuje zejména na dvě oblasti, a sice na geografii obyvatelstva, hlavně mezinárodní a vnitřní migraci a problematiku integrace cizinců do majoritních společností cílových zemí; další oblastí jeho zájmu je sociální a behaviorální geografie, a to kvalita života, preference, percepce a prostorová mobilita populací.

Je mezinárodně uznávaným a mediálně vyhledávaným odborníkem na mezinárodní a vnitřních migraci obyvatel v širším evropském kontextu. Jako hlavní řešitel nebo spoluřešitel se podílel na zpracování mnoha projektů pro domácí i zahraniční zadavatele, jmenujme alespoň GAČR, NATO či Visegrad Fund.

Mimořádné je jeho vedení či zapojení v řadě redakčních či vědeckých rad a společností. Od roku 2015 je šéfredaktorem časopisu Geografie. Významný post

zastává (od roku 2012) také jako člen *Board of Directors* v IMISCOE (International Migration, Integration and Social Cohesion) Research Network. Je též členem řady vědeckých rad na českých vysokých školách.

Dušan Drbohlav je autorem nebo spoluautorem 3 monografií, 70 původních vědeckých článků v recenzovaných časopisech a 51 kapitol v odborných knihách.

2. Dušan Drbohlav jako mnohaletý kolega a kamarád

Dušan je velice významnou součástí katedry sociální geografie a regionálního rozvoje, a to nejen na základě jeho intelektuálních předpokladů, ale i lidské roviny, volnočasově profilované vodou, sportem, ale i hudbou.

Asi jako devítiletý byl zakládajícím členem dětského vodáckého oddílu Práčata v Modřanech. V Práčatech Dušan strávil určitě 20 let, jako dítě, instruktor a vedoucí (přezdívku měl Johnny). V Práčatech se poznal se svou ženou Šárkou, tehdy on v roli instruktora a Šárka v roli „sušenky“. Do současné doby pokračuje vodácké kamarádství a každoročně sjíždějí další a další řeky doma i v zahraničí. Mimo vody má Dušan rád i fotbal. Hrál ho skoro každý den, dokonce jako záložník v divizi (3. nejvyšší fotbalová soutěž), ale při fotbale si zlomil kotník a po operaci chodil asi půl roku o berlích. K fotbalu se pak ještě na čas „profesionálně“ vrátil, pak už hrál jen rekreačně s kamarády, naposledy po padesátce ještě příležitostně za „starou gardu“ v TJ Sokol Lipence. Mimo sportu se Dušan věnoval také hudbě, v mládí založil s kamarády hudební skupinu 4HP (nejdřív to byla spíš bigbeatová skupina, název má souvislost s koňskou silou, byli to čtyři kluci, později měli zpěvačky, mimochodem také Janu Albrechtovou, která je nyní rovněž profesorkou PřF UK, ale v oboru anatomie a fyziologie rostlin). Později hráli hlavně folk, Dušan skládal ještě s Michalem Rázusem hudbu i texty, zpíval a hrál na kytaru. V rámci Porty se dostali do pražského městského kola a hráli v Malostranské besedě. Jejich největším úspěchem bylo 3. místo v rámci zájmové umělecké činnosti vysokých škol, cenu jim tehdy předávala Zuzana Navarová.

Dušane, z celého srdce Ti gratulujeme k významnému životnímu jubileu, děkujeme, že jsi naším kolegou a kamarádem, na kterého je vždy spolehnutí. Přejeme Ti hodně moc zdraví, rodinné pohody a vnitřního klidu!

Eva Janská, Dagmara Dzürová